

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: 5S/88/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0924100785
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Tkáč
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2024:0924100785.1

Uznesenie

Správny súd v Košiciach v právnej veci žalobkyne: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, XXX XX B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. JCLic. C. D., E., F., so sídlom Kováčska 28, 040 01 Košice, IČO: 52 858 774, proti žalovanému: Valaliky Industrial Park, s.r.o., so sídlom Trnavská cesta 100, 821 01 Bratislava - Ružinov, IČO: 54 485 053, o určenie primeranej náhrady za vyvlastnenie, o určenie primeranej náhrady vo výške 788,86 eur a doplatenie sumy 437,08 eur, takto

rozhodol:

Postupuje vec Mestskému súdu Bratislava IV ako súdu vecne, miestne a kauzálne príslušnému na toto konanie.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou zo dňa 08.11.2024, doručenou Správnomu súdu v Košiciach (ďalej len „správny súd“) toho istého dňa, domáha voči žalovanému:

I. určenia primeranej náhrady vo výške 788,86 eur za obmedzenie vlastníckeho práva v trvaní 24 mesiacov k nehnuteľnosti žalobcu v celkovej výmere 112,25 m² rozhodnutím o obmedzení vlastníckeho práva Regionálneho úradu pre územné plánovanie a výstavbu Košice zo dňa 01.10.2024, sp. zn. 2024/32810/04493/RU-KE k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území G., okres Košice IV, a to diel č. 90 o výmere 278 m², diel č. 91 o výmere 171 m², vo veľkosti spol. podielu 1 k celku, odčlenené geometrickým podkladom č. GDZV-26-35-2023 zo dňa 15.11.2023 vypracovaného spoločnosťou GEODETICCA, s.r.o., Floriánska 1364/19, 040 01 Košice, z parcely registra „E“ č. 577 o výmere 8 355 m², druh pozemku: orná pôda, zapísanej na LV č. XXX,

II. doplatenia sumy 437,08 eur za obmedzenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam uvedeným vo výroku I. v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku,

III. priznania práva na náhradu trov konania.

2. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“), konanie sa uskutočňuje na tom správnom súde, ktorý je vecne, miestne a kauzálne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

3. Podľa § 13 ods. 1 SSP, miestne príslušným je správny súd, v ktorého obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Podľa § 18 ods. 2 veta prvá SSP, ak správny súd zistí, že nie je vecne, miestne alebo kauzálne príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému súdu alebo správnomu súdu.

5. Podľa § 18 ods. 5 SSP, právne účinky spojené s podaním žaloby alebo iného podania zostávajú pri postúpení veci zachované.

6. Podľa § 2 ods. 1) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj „SSP“), v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

7. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

8. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

9. Podľa § 6 ods. 2 SSP, správne sudy rozhodujú v konaniach o

- a) správnych žalobách,
- b) správnych žalobách vo veciach správneho trestania,
- c) správnych žalobách v sociálnych veciach,
- d) správnych žalobách vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia,
- e) žalobách proti nečinnosti orgánu verejnej správy,
- f) žalobách proti inému zásahu orgánu verejnej správy,
- g) žalobách vo volebných veciach,
- h) žalobách vo veciach územnej samosprávy,
- i) žalobách vo veciach politických práv,
- j) kompetenčných žalobách,
- k) návrhoch v iných veciach.

10. Podľa § 7 písm. d) SSP, správne sudy nepreskúmajú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese.

11. Podľa § 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), sudy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

12. Podľa § 4 CSP, iné spory a veci prejednávajú a rozhodujú sudy, len ak to ustanovuje zákon.

13. Podľa § 137 CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

14. Podľa § 1 zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o vyvlastňovaní“), tento zákon upravuje odňatie vlastníckeho práva, obmedzenie vlastníckeho práva k pozemku alebo ku stavbe, zriadenie, obmedzenie, zrušenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu k pozemku alebo ku stavbe, obmedzenie, zrušenie práv tretích osôb k pozemku alebo ku stavbe, ak je to nevyhnutné pre uskutočnenie stavby alebo opatrenia v nevyhnutnej miere, vo verejnom záujme a na účel podľa osobitných zákonov a za primeranú náhradu.

15. Podľa § 4 ods. 1 zákona o vyvlastňovaní, vyvlastnenému patrí za vyvlastnenie primeraná náhrada, ktorá sa poskytuje v peniazoch.

16. Podľa § 6 ods. 1 zákona o vyvlastňovaní, náhradu za odňatie vlastníckeho práva poskytne vyvlastiteľ vyvlastnenému jednorazovo, spôsobom určeným v rozhodnutí o vyvlastnení a v lehote 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

17. Podľa § 13 ods. 1 zákona o vyvlastňovaní, ak sú splnené podmienky vyvlastnenia ustanovené týmto zákonom, vyvlastňovací orgán rozhodne samostatnými výrokmi o vyvlastnení práv k pozemku alebo ku stavbe a o náhrade za vyvlastnenie a o spôsobe jej úhrady.

18. Podľa § 13 ods. 3 písm. a) zákona o vyvlastňovaní, výrokmi o náhrade za vyvlastnenie vyvlastňovací orgán určí primeranú náhradu za vyvlastnenie, ktorá prislúcha jednotlivým vyvlastneným a určí lehotu podľa § 6 ods. 1, 2 alebo ods. 3 a spôsob jej zaplatenia, ak nedôjde medzi vyvlastiteľom a vyvlastňovaným k dohode o náhrade za vyvlastnenie, vyvlastňovací úrad určí náhradu za vyvlastnenie v sume zodpovedajúcej všeobecnej hodnote pozemku alebo stavby, alebo všeobecnej hodnote práva zodpovedajúceho vecnému bremenu na základe znaleckého posudku [§ 9 ods. 2 písm. f)]; s požiadavkou na vyššiu náhradu za vyvlastnenie odkáže vyvlastneného bez prerušenia konania na súd.

19. Podľa § 14 ods. 2 zákona o vyvlastňovaní, včas podané odvolanie proti výroku podľa § 13 ods. 3 nemá odkladný účinok. Na preskúmanie výrokov podľa § 13 ods. 3 je príslušný súd. Žaloba, ktorou sa účastník konania domáha preskúmania výroku podľa § 13 ods. 3 v súdnom konaní, musí byť podaná v lehote 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení; zmeškanie lehoty nemožno odpustiť.

20. Správny súd z obsahu podanej žaloby, ktorú označil ako „Žalobu o preskúmanie výroku podľa § 13 ods. 3 zák. č. 282/2015 Z. z., určenie primeranej náhrady za vyvlastnenie“ zistil, že žalobkyňa sa domáha voči žalovanému vyvlastiteľovi - Valaliky Industrial Park, s.r.o. určenia primeranej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva vo výške 788,66 eur a doplatenia sumy 437,08 eur za obmedzenie vlastníckeho práva. Z obsahu žaloby a jej príloh vyplýva, že Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, Regionálny úrad pre územné plánovanie a výstavbu Košice rozhodnutím zo dňa 01.10.2024 č. 2024/32810/04493-RU-KE vo výroku I. rozhodol o obmedzení práv k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam podľa § 13 ods. 2 zákona o vyvlastňovaní v prospech žalovaného a vo výroku II. určil finančnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 13 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní vo výške 351,58 eur. Predmetom aktuálneho konania pred súdom je nárok na zaplatenie (doplatenie) náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva.

21. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na body 9. až 11. uznesenia Kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 18SKomp/9/2022 zo dňa 25.01.2023:

„9. Z citovaných ustanovení tak predovšetkým vyplýva, že nárok na zaplatenie náhrady za vyvlastnenie je vo svojej podstate súkromnoprávnym nárokom na plnenie, ktorý vzniká medzi pôvodným vlastníkom alebo iným oprávneným z príslušného práva (vyvlastneným) a novým vlastníkom, resp. tým, kto bude mať z vyvlastnenia prospech (vyvlastiteľom). To napokon zodpovedá aj ustanoveniu § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré možnosť vyvlastnenia za náhradu upravuje ako súčasť obsahu vlastníckeho práva vlastníka a nárokov, ktoré z vlastníckeho práva vyplývajú. O tomto súkromnoprávnom nároku však na základe § 13 ods. 1 a 3 zákona č. 282/2015 Z. z. rozhoduje v prvom rade vyvlastňovací orgán, ktorým je podľa § 7 cit. zák. okresný úrad v sídle kraja. Okresný úrad je orgánom štátnej správy (porov. § 2 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy), v dôsledku čoho je podľa § 4 písm. a) SSP orgánom verejnej správy a jeho rozhodnutia a opatrenia môžu byť podľa § 2 ods. 1 a § 6 SSP predmetom prieskumu v správnom súdnictve. Z § 18 ods. 1 zákona č. 282/2015 Z. z. napokon vyplýva, že vo vyvlastňovacom konaní sa postupuje podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, takže jeho výsledkom je rozhodnutie v zmysle § 3 ods. 1 písm. b) SSP. Výrok tohto rozhodnutia o náhrade za vyvlastnenie je potom v zmysle výslovného ustanovenia § 14 ods. 2 zákona č. 282/2015 Z. z. preskúmateľný v správnom súdnictve na základe žaloby, ktorou je všeobecná správna žaloba podľa § 177 a nasl. SSP (porov. už cit. rozsudok najvyššieho správneho súdu sp. zn. 8 Sžk 29/2019).

Z uvedeného možno uzavrieť, že (v podstate súkromnoprávny) nárok na náhradu za vyvlastnenie sa môže stať predmetom dvoch samostatných súdnych konaní - na jednej strane ho možno uplatniť v

civilnom sporovom konaní podľa § 13 ods. 3 písm. a) zákona č. 282/2015 Z. z. v takom rozsahu, v akom o ňom nebolo rozhodnuté v rozhodnutí o vyvlastnení. V tomto prípade ide o typický príklad tzv. následnej (konzekutívnej, delenej) právomoci, kedy právomoc súdu podľa Civilného sporového poriadku vzniká až potom, čo vo veci rozhodol orgán verejnej správy. Na druhej strane však môže byť tento nárok aj predmetom správneho súdneho konania v rozsahu, v akom bol priznaný rozhodnutím vyvlastňovacieho orgánu, pretože toto rozhodnutie možno preskúmať na základe správnej žaloby. V takomto prípade tak nie je možné rozhraničiť právomoc medzi správnym súdom a inými súdmi len na základe povahy nároku, pretože rozhodovať o ňom má (hoci aj za rôznych podmienok a v rôznom rozsahu) tak správny súd, ako aj súdy podľa § 3 CSP.

V takomto prípade je tak pre posúdenie právomoci predovšetkým rozhodná vôľa vyvlastneného, ktorý spôsob súdneho uplatnenia alebo kontroly tohto nároku zvolí....“

22. V aktuálnom konaní sa žalobkyňa A. A. žalobou zo dňa 08.11.2024 podanou na Správnom súde v Košiciach domáha proti žalovanému Valaliky Industrial Park, s.r.o. (vyvlastniteľovi) určenia primeranej náhrady vo výške 788,66 eur za obmedzenie vlastníckeho práva k vyššie označeným nehnuteľnostiam nachádzajúcich sa v katastrálnom území G., a uloženia povinnosti žalovanému doplatiť žalobkyni sumu 437,08 eur za obmedzenie vlastníckeho práva do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Z petitu žaloby, ktorá smeruje voči vyvlastniteľovi - žalovanému tak vyplýva, že žalobkyňa si uplatňuje nárok spočívajúci v peňažnom plnení, t. j. aby súd určil náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam vo vyššej sume než žalobkyni priznal vyvlastňovací orgán, a zároveň aby zaviazal žalovaného na doplatenie rozdielu medzi náhradou určenou vyvlastňovacím orgánom a náhradou určenou súdom. Nejedná sa o konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia, ktoré by vydal orgán verejnej správy (žalovaným je právnická osoba a nie orgán verejnej správy) a v zmysle § 13 ods. 2 písm. b) bod 2 zákona o vyvlastňovaní výrokom o vyvlastnení práv k pozemku alebo ku stavbe je aj výrok o obmedzení vlastníckeho práva k pozemku alebo ku stavbe. Uvedené skutočnosti svedčia o tom, že prejednanie predmetnej žaloby a rozhodnutie o nej patrí do právomoci súdov v civilnom sporovom konaní podľa § 3 a 4 CSP a nejedná sa o vec patriacu do správneho súdnictva.

23. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti správny súd podľa § 18 ods. 2 veta prvá SSP rozhodol o postúpení veci na konanie a rozhodnutie vecne, miestne a kauzálne príslušnému civilnému súdu, ktorým je v tomto prípade Mestský súd Bratislava IV (súd, v obvode ktorého má sídlo žalovaná právnická osoba).

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Správneho súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustná kasačná sťažnosť (§ 439 ods. 2 písm. d) SSP).